

Rapport
fra

Arbejdsgruppen
vedrørende
forberedelse af færøsk overtagelse af sagsområderne:
fyrvæsenet, søopmålingen og lodsloven mv. for færøsk
område
(2. udkast af 4. dec. 2003)

Forsvarsministeriet
December 2003

Indholdsfortegnelse

1. Indledning (Kommissorium og indhold).....	3
1.1 Kommissorium.....	3
1.2 Arbejdsgruppens sammensætning.....	3
1.3 Afgrænsning vedrørende forsvarets opgaver.....	4
1.4 Rapportens indhold.....	5
2. Beskrivelse af områderne fyrvæsenet, søopmålingen og lodsloven.....	
3. Beskrivelse af, hvorledes ordningen forventes at blive efter overtagelsen.....	
4. Sikkerheds- og forsvarspolitiske aspekter i forbindelse med overdragelsen	
5. Forslag til, hvorledes en færøsk overtagelse af fyrvæsenet, søopmålingen og lodsloven for det færøske område kan tilrettelægges, herunder vurdering af behovet for samarbejdsordninger mellem færøske og danske myndigheder.....	
6. Forslag til aftale i forbindelse med overdragelsen.....	

1. Indledning.

1.1 Kommissorium for arbejdsgruppe vedrørende forberedelse af færøsk overtagelse af sagsområderne: fyrvæsenet, søopmålingen og lodsloven for færøsk område.

På baggrund af fælleserklæringerne af 14. januar 2002 og 26. juni 2003 mellem Færøernes lagmand og Danmarks statsminister er der enighed mellem det færøske ministerium for fiskeri og søfart og det danske forsvarsministerium om, at der gennemføres et forberedende arbejde inden for sagsområderne fyrvæsenet, søopmålingen og lodsvæsenet (lodslovens område) med henblik på at søge en overdragelse af områderne gennemført.

Der er i den forbindelse enighed om, at der snarest nedsættes arbejdsgruppe bestående af embedsmænd til forberedelse af overdragelsen.

Det færøske Fiskeri- og søfartsministerium og det danske Forsvarsministerium var ved arbejdsgruppens 1. møde den 23. oktober 2003 enige om kommissoriet, herunder arbejdsgruppens opgaver.

Arbejdsgruppen skal bl.a. udarbejde følgende:

- Beskrivelse af områderne fyrvæsenet, søopmålingen og lodsloven.
- Beskrivelse af, hvorledes ordningen forventes at blive efter overtagelsen.
- Sikkerheds- og forsvarspolitiske aspekter i forbindelse med overdragelsen.
- Forslag til, hvorledes en færøsk overtagelse af fyrvæsenet, søopmålingen og lodsloven for det færøske område kan tilrettelægges, herunder vurdere behovet for samarbejdsordninger mellem færøske og danske myndigheder.
- Forslag til aftale i forbindelse med overdragelsen.

Redegørelsen skal afgives senest 10. december 2003.

Arbejdsgruppen sammensættes fra færøsk side af repræsentanter for Fiskeri- og Søfartsministeriet og Lagmandens Kontor, og fra dansk side af Forsvarsministeriet, Farvandsvæsenet, Miljøministeriet, Justitsministeriet og Statsministeriet.

Arbejdsgruppen kan inddrage andre ministerier og styrelser i arbejdet.

Bl.a. i lyset af, at der i begyndelsen af 2003 blev indledt drøftelser mellem det færøske landsstyre og den danske regering om tilvejebringelse af et lovgrundlag for færøsk overtagelse af yderligere sager og sagsområder, herunder de i relation hertil knyttede spørgsmål om personalet og / eller statslige aktiver, behandler arbejdsgruppen ikke disse spørgsmål.

1.2 Arbejdsgruppens sammensætning.

Følgende har deltaget i arbejdsgruppen, som medlemmer eller ad hoc:

Fra færøsk side:

Fra Ministeriet for Fiskeri og Søfart:
Departementschef Kaj P. Mortensen
Afdelingsdirektør for skibstilsynet Óli Hans Hammer Olsen
Afdelingsdirektør for fiskeriinspektionen Elmar Højgaard
Fuldmægtig Ronnie Háfoss.

Fra Erhvervsministeriet:
Fuldmægtig Niels Winther

Landsingeniøren:
Afdelingsleder Ewald Kjølbro.

Fra Lagmandens Kontor:
Specialkonsulent Sigmundur Ísfeld.

Fra dansk side:

Fra Forsvarsministeriet:
Departementschef Anders Troldborg
Afdelingschef Svend Eskildsen
Kontorchef John S. Rasmussen
Orlogskaptajn Martin la Cour-Andersen
Orlogskaptajn Lars G. Christensen (ad hoc)
Specialkonsulent Jens Peter Nielsen.

Fra Farvandsvæsenet:
Divisionschef Svend Bojesen
Divisionschef Arne Nielsen
Kontorchef Bent Davidsen
Afdelingsleder Preben Gramkov (ad hoc).

Fra Statsministeriet:
Chefkonsulent Anne Dannerfjord.

Fra Rigsombudsmanden: Rigsombudsmand Birgit Kleis (ad hoc).

Fra Søfartsstyrelsen:
Kontorchef Frank Bjerg Mortensen

Fra Kort- og Matrikelstyrelsen:
Chefkonsulent Tord Bengtsson

1.3 Afgrænsning vedrørende forsvarets opgaver.

Det har i forbindelse med arbejdsgruppens arbejde været drøftet i hvilket omfang forsvarets opgaver på Færøerne, herunder civilt orienterede opgaver, primært de i lov om forsvarets formål, opgaver og organisation mv. nævnte andre opgaver, berøres af en kommende lov om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder. Opgaverne, for Færøernes vedkommende primært

fiskeriinspektion, ammunitionsrydning og operativ håndhævelse på havet, herunder vedrørende havmiljøloven, udføres i forbindelse med forsvarets overvågning og suverænitetshævdelse. Opgaverne udføres til dels i samarbejde med det færøske landsstyre. Arbejdsgruppen finder, at dette opgavekompleks vedrørende sikkerhed til søs samt de tilhørende aftaler med det færøske landsstyre ikke berøres af ovennævnte lov om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder.

Forsvaret varetager i Danmark en række opgaver som led i støtte til sikker afvikling af skibstrafik, herunder indsamling af relevante maritime oplysninger, som videreformidles til skibsfarten samt håndhævelse af søvejsreglerne. Forsvarsministeriet driver endvidere Vessel Traffic Service (VTS) Storebælt for A/S Storebæltsforbindelsen, der har til formål at beskytte Vestbroen i Storebælt. Forsvaret forestår istjeneste og isbrydningstjeneste i danske farvande. Forsvaret udfører ikke tilsvarende opgaver ved Færøerne, og der er ingen aktuelle planer om at iværksætte sådanne opgaver i det færøske område. Arbejdsgruppen peger på, at hvis der måtte opstå et ønske om, at tilsvarende opgaver vil skulle udføres i det færøske område, vil den generelle overtagelseslov indebære, at dette vil skulle ske ved landsstyrets foranstaltning.

Hertil kommer en række nye opgaver på det maritime område, hvor forsvaret vil have en rolle i et samarbejde med bl.a. Søfartsstyrelsen. Det drejer sig primært EU's overvågningsdirektiv, herunder Maritime Assistance Service (MAS), Automated Information Service (AIS), Safe Sea Net, International Ship and Port Facility Security (ISPS) koden samt Suppression of Unlawful Acts (SUA) konventionen. Ansvar for blandt andet disse opgaver drøftes p.t. mellem berørte danske myndigheder med maritime interesser med henblik på forberedelse af en iværksættelse i Danmark. Fælles for de fremtidige opgaver er, at en eventuel varetagelse af disse opgaver i det færøske område, når den generelle overtagelseslov er gennemført, i givet fald vil skulle ske ved færøsk foranstaltning.

1.4 Rapportens opbygning og indhold.

Arbejdsgruppen har afholdt møder den 23. oktober 2003, den 11. november 2003, den 26. november 2003 og den 10. december 2003, og de følgende kapitler behandler i afsnit 2 - 6 de opgaver, der er stillet gennem kommissoriets 5 punkter.

Kapitel 2 indeholder en beskrivelse af fyrvæsenets drift af fyrdidtriktet på Færøerne og opgaver med relation hertil samt nautiske publikationer. Herefter beskrives søopmålingen og lodslovens område. Yderligere er medtaget et kort afsnit om fjernelse af sejladshindringer.

Kapitel 3 indeholder først en beskrivelse af Landsingeniørens nuværende ansvars- og arbejdsopgaver, herunder hydrografiske målinger, opgaver som havnemyndighed, kommunale fur og afmærkninger, aquacultur og vejtjeneste samt bemanning. Herefter beskrives den forventede indpasning af de nye opgaver med relation til søopmålingen og fyrvæsenet.

Formateret: Lige margener

Kapitel 4 består af en redegørelse for de særlige relationer til sikkerheds- og forsvarspolitiske forhold, som skal sikres i forbindelse med overdragelse af søopmålingen.

Kapitel 5 beskriver tilrettelæggelsen af overdragelsen af fyrvæsenet, søopmålingen og lodsloven og indeholder tillige en vurdering af behovet for samarbejdsordninger mellem færøske og danske myndigheder. Under fyrvæsenet redegøres for konkrete forhold ved de enkelte fyr. Der er tillige

medtaget korte afsnit vedrørende nautiske publikationer, vrage samt medlemskab af IALA (Den Internationale Fyr- og Afmærkningsorganisation).

Endelig indeholder kapitel 6 blot stikordsmæssige forslag til elementer, der vil kunne overvejes omfattet af de samarbejdsaftaler, der forventes udarbejdet mellem færøske og danske myndigheder i perioden mellem arbejdsgruppens færdiggørelse af denne rapport og tidspunktet for den generelle overtagelseslovs ikrafttræden.

2. Beskrivelse af områderne fyrvæsenet, søopmålingen og lodsloven.

2.1 Beskrivelse af Farvandsvæsenets drift af fyrdistriktet på Færøerne.

Farvandsvæsenets aktiviteter ved fyrdistriktet på Færøerne omfatter lokalt drift af fyr, Ejde Loranstation, DGPS-station Tórshavn samt tre radiofyr.

Til varetagelse af driften er der ansat 1 ingeniør, 1 maskinmester, 1 lorantekniker, 1 fyrhåndværker, 2 overfyrpassere samt 15 vederlagslønnede fyrpassere, svarende til 2,25 årsværk.

Ingeniøren og loranteknikeren er lønmæssigt særskilt placeret under Ejde Loranstation og vil således ikke blive berørt af færøsk overtagelse af fyrvæsenet, mens resten af personalet henhører under fyrdistriktet.

For at kunne udnytte den tekniske ekspertise bedst muligt deltager ingeniøren og maskinmesteren i vedligeholdelsesarbejde på samtlige anlæg.

Ingeniøren, maskinmesteren, loranteknikeren og fyrhåndværkeren har tjenestested på Ejde Loranstationen, mens overfyrpasserne har fast tjenestested på henholdsvis Myggenæs og Akraberg Fyr, men bruges til vedligeholdelsesarbejde på samtlige anlæg.

Farvandsvæsenet driver i alt 27 fyr på Færøerne. Samtlige fyr er automatiseret og ubemandede.

De største fyrstationer er Nolsø Fyr fra 1893, Akraberg Fyr fra 1909 og Myggenæs Fyr fra 1909. Til disse fyr hører et egentligt fyranlæg med boliger og nød-elværk. Nolsø Fyr forsynes fra eget elværk, mens Akraberg fyrstation og Myggenæs fyrstation primært forsynes fra det offentlige net, men med eget nød-elværk i tilfælde af strømsvigt.

10 af de små fyr er omlagt til vedvarende energiformer som solpaneler og vindkraft, og der arbejdes i øjeblikket med at fjerne gas back-up fra de resterende fyr.

Til de tre store fyr hører i alt ca. 100.000 m² opdyrket jord, som ejes af Farvandsvæsenet. De øvrige 24 fyr består alene af et stål- eller glasfibertårn samt i visse tilfælde et tilhørende gashus på 5 - 6 m².

Nogle af fyrene er beliggende på grundstykker, der ejes af Farvandsvæsenet, mens andre står på lejet grund. Ejerforholdene vedrørende andre fyr er mere uklare.

Det skal bemærkes, at der til Galgetange For- og Bag fyr hører et opdyrket jordstykke på 2 1/8 Tdr. land G.M. (ca. 8-10.000 m²). Jordstykket udlejes til den nuværende fyrpasser. [? 1 td. land er ca. 5500 m²].

Mulen Fyr drives af Farvandsvæsenet på kontrakt for Sørvágur Kommune; Farvandsvæsenet ejer selve installationen.

Farvandsvæsenet har en lejeaftale med Slettenes Hauge for placering af solpaneler for Slettenes Fyr. Endvidere har Farvandsvæsenet en lejeaftale med Randi Kilgour, Tvøroyri, for placering af Tverå Bagfyr.

På Akraberg fyr og Myggenæs fyr driver Dansk Meteorologisk Institut automatiske vejrstationer i henhold til aftale herom.

DGPS – Færøerne

Farvandsvæsenet driver en Differential GPS-station på Færøerne. DGPS udstyret er installeret i en hytte tilhørende Færøernes Kommando. Udstyret står i et rum på ca. 3 m², udenfor står en 42 m gittersendemast, og på hyttegavlen er der monteret tre stk. GPS antenner på stålør.

Stationen er ubemandet og tilses af Farvandsvæsenets personale, der mod kvittering har en nøgle til hytten.

Radiofyr

Efter aftale med Statens Luftfartsvæsen (SLV) driver Farvandsvæsenet tre luftfarts-radiofyr Akraberg, Nolsø og Myggenæs radiofyr. Radiofyrene er placeret på Akraberg fyrstation, Nolsø Fyrstation samt i en hytte tilhørende Det Færøske Televæsen. Hytten ligger på fjeldet Knúkur på Myggenæs.

Radiofyrene er ubemandede og tilses af Farvandsvæsenets personale. For så vidt angår hytten på Knúkur har Farvandsvæsenets personale mod kvittering fået nøgler til hytten.

Ejde Loranstation

Ejde Loranstation drives i henhold til NELS (North-west European Loran System) aftalen, der er indgået mellem Frankrig, Holland, Norge, Irland, Tyskland og Danmark.

NELS aftalen udløber ved udgangen af 2005, og Farvandsvæsenet ønsker på nuværende tidspunkt ikke at forlænge aftalen.

Anlægget består af 3 bygninger på i alt 1042 m², indeholdende modtage- og sendeudstyr (185 m²), kontor og værksted (214 m²) samt en gammel administrationsbygning (643 m²), der er miljømæssigt opryddet. Endvidere er der to antenneanlæg for modtagerantennen. Til stationen hører en 200 m høj sendermast.

Farvandsvæsenet har tilladelse til at have Eide Loranstation liggende på matr. nr. 521 Eide. Forsvarsministeriet har lejet et areal af Sudurhelvt i Eide på 269.000 m² af matr.nr. 521, Eiði.

Ved lejemålets ophør har ejerne ret til at overtage de efterladte bygninger til en af Forsvarets Bygningstjeneste ansat vurderingssum. Såfremt dette ikke ønskes, forpligter lejeren sig til at fjerne alle bygningsdele.

Til placering af et mindre antenneanlæg, der ligger uden for matr. 521, har stationen lejet et område på matr. 56 tilhørende Tom Joensen, Eiði, og Jónsvein Mortensen, Tórshavn.

Farvandsvæsenet ejer desuden to tjenesteboliger i bygden Eiði. Den ene bolig, der bebos af ingeniøren, er på ca. 77 m² og beliggende på matr. nr. 63b med et grundstykke på 951 m². Den anden bolig på ca. 66 m², der bebos af loranteknikeren, er beliggende på matr. 63c med et grundstykke på 500 m².

2.2 Nautiske publikationer m.v.

I sammenhæng med driften af ovennævnte områder udsender MRCC Tórshavn (færøsk særanliggende) hastende navigationsadvarsler, mens navigationsinformationer af mere længerevarende karakter oplyses via Efterretninger for Søfarende.

Efterretninger for Søfarende (E.f.S.)

Udsendes én gang ugentligt og indeholder oplysninger om ændrede forhold for sejladsen, f.eks. ændret afmærkning, nye eller ændrede anlæg, dybder, vrage eller nye bestemmelser. E.f.S. omtaler ændringer i nationalt farvand og den del af det internationale farvand, som Danmark er nærmest til at sikre sejladsen i, samt gengiver udenlandske søkortrettelser til de danske søkort.

Der er forholdsvis få meddelelser om det færøske område, men disse har en naturlig sammenhæng med de navigationsadvarsler, der udsendes af MRCC Tórshavn.

Tidevandstabeller

Tabellerne udgives en gang årligt og indeholder prognoser for det kommende kalenderår. For 8 stationer i de færøske farvande opgives tidspunkter og niveauer for samtlige høj- og lavvande, som skyldes tidevandet.

For yderligere 8 stationer kan tidspunkter og niveauer vurderes ud fra oplysninger i tabellerne. Ligeledes kan tidspunkter for strømskifte 16 steder vurderes ud fra oplysninger i tabellerne.

Farvandsvæsenets omkostninger til udgivelse af tidevandstabeller for Færøerne overstiger ikke 10.000 kr. årligt.

Fyrlister

Udsendes med nogle års mellemrum (max. fire år) og omfatter skematisk opstillede oplysninger om al lysende afmærkning, tågesignaler, radiofyr og DGPS-stationer. Løbende rettelser meddeles gennem E.f.S.

Udarbejdelse af fyrlister er nært forbundet med behandling af sager vedrørende afmærkninger placering og karakter samt med registrene over afmærkningen.

De færøske fyr udgør ca. 11 sider ud af Fyrlistens i alt ca. 300 sider.

Sagsbehandling vedrørende afmærkning og anlæg på søområdet

Udover at opsætte, drive, vedligeholde, forandre og nedtage fyr samt anden fast eller flydende afmærkning foretager Farvandsvæsenet sagsbehandling vedrørende afmærkning såvel generelt som konkret. Farvandsvæsenet tager herunder stilling til afmærkningens type, form, farve og størrelse samt placering og behov, såvel for farvande, hvor afmærkning påhviler den danske stat ved Farvandsvæsenet, som for farvande, hvor afmærkning påhviler havne eller andre interessenter.

2.3 Søopmåling

Sagsområdet

Søopmåling består i en systematisk indsamling af sammenhørende værdier af stedbestemmelse og vanddybde. Stedbestemmelsen er i dag overvejende baseret på radionavigationssystemer, mens dybdebestemmelsen normalt bygger på tidsmålinger kombineret med kendskab til lydets udbredelseshastighed i vandsøjlen (ekkoloddet).

Lovgivningen:

Farvandsvæsenet har til opgave at sikre besejlingen af farvandene omkring Danmark, Færøerne og Grønland kan ske forsvarligt. Som led i løsning af disse opgaver har Farvandsvæsenet eneret på søopmåling, jf. Finansloven § 12.31.01.

Organisationen af søopmålingen:

Søopmålingen er indordnet i Farvandsvæsenet som en sektion i Oceanografisk Afdeling og varetager planlægning og udførelse af opmålingsopgaverne i danske, færøske og grønlandske farvande.

Personale og skibs- og opmålingsmateriel stilles til rådighed for Farvandsvæsenet af Søværnet.

For fuldstændighedens skyld skal oplyses, at Søopmålingen ikke i nyere tid har udført opmåling i farvandene omkring Færøerne, idet disse farvande er af en sådan beskaffenhed, at dybdeforholdene ikke er til fare for sejladsen.

Opmålingen af fjorde og havne udføres af den færøske institution Landsingeniørens Kontor.

Der skal gøres opmærksom på at Kort- og Matrikelstyrelsen har ansvaret for fremstilling af søkort, jf. Lov nr. 749 af 7. december 1988.

Forholdet til internationale konventioner

Danmark har i følge Den Internationale Maritime Organisation's (IMO) SOLAS kapitel V, regel 9, forpligtelsen til at indsamle hydrografiske data og stille dem til rådighed for skibsfarten med det mål at sikre sejladsen i farvandene.

Søopmåling foretages efter standarder, der er anbefalet af Den Internationale Hydrografiske Organisation (IHO). Formålet med organisationen er at anbefale standarder for søopmåling og søkort, samt at koordinere aktiviteter mellem nationale hydrografiske kontorer. Danmark er medlem af IHO. Farvandsvæsenet repræsenterer Danmark i IHO. Farvandsvæsenets direktør er samtidig dansk nationalhydrograf.

2.4 Lodslovens område.

Farvandsvæsenet driver p.t. ingen lodstjeneste på Færøerne. Endvidere kan det oplyses, at lodsloven af 1979 med ændringer af 1989 ikke er gældende på Færøerne, allerede fordi loven ikke er lokal kundgjort på Færøerne. Det er fra færøsk side oplyst, at lodsloven fra 1916 formelt er gældende på Færøerne.

Uddybende kan det oplyses, at der ved Færøerne aldrig har været en organiseret lodstjeneste, som det kendes fra Danmark. Årsagen hertil må søges i de geografiske forskelle. Ved Færøerne er der allerede i kort afstand fra kysten dybt vand, hvorfor navigation ikke behøver at ske med samme nøjagtighed som i Danmark. Kun de særlige, færøske vind- og strømforhold, herunder risikoen for modstrøm, kan nødvendiggøre lokal ekspertise ved navigationen. Dette behov dækkes af, at visse færøske havne tilbyder ”kendt mand” som hjælp ved besejling af havnene. Det er da også først inden for de seneste par år, at der i den offentlige debat har været udtrykt ønske om en egentlig lodstjeneste på Færøerne; og ønsket har ikke officielt været fremsat over for Farvandsvæsenet. Det er i øvrigt Farvandsvæsenets opfattelse, at den nuværende ordning fungerer tilfredsstillende.

Om lodsloven kan det uddybende oplyses, at den i sin oprindelige form fra 1979 omhandlede lodstjenestens organisation og en bemyndigelse til at indføre lodspligt, men ingen generel lodspligt. Da der ikke fandtes lodserier eller var lodspligt på Færøerne, var det overflødigt i lovteksten at skrive, at loven ikke skulle gælde på Færøerne; og loven blev da heller ikke kundgjort på Færøerne. Ved lovændringen i 1989, der blev foranlediget af et forslag fra forsvarsministeren om ændring af lodsvæsenets økonomiske struktur, blev der på forslag fra et flertal af medlemmerne af det behandlende folketingsudvalg vedtaget lodspligt i dansk territorialfarvand for skibe med farlige laster. Situationen har herefter været, at lodsloven ud fra sin tekst har været en rigsfælles lov med lodspligt for visse typer skibe overalt i dansk territorialfarvand, hvor forsvarsministeren ikke specifikt har undtaget for lodspligten. Imidlertid har det næppe været hensigten, at lodsloven skulle udstrækkes til at gælde Færøerne; og der var i hvert fald ikke umiddelbar mulighed for at efterleve de nye bestemmelser om lodspligt på Færøerne. Loven er da også blevet administreret ud fra den forudsætning, at den ikke skulle gælde Færøerne.

De samlede danske bestemmelser om lodsning findes dels i lodslovens regi, dels i lov om sikkerhed til søs’ regi. Den del af sagsområdet, der dækkes af lov om sikkerhed til søs, er i henhold til aftale af 30. oktober 2001 et færøsk hjemmestyreanliggende, hvorimod det sagsområde, som dækkes af lodsloven, er et rigsansliggende.

Lodslovens område dækker lodsvæsenet generelt, herunder udnævnelse af lodser, hvorledes lodsningen skal foregå, samt generelle bestemmelser om lodspligt. Lov om sikkerhed til søs indeholder en hjemmel til at fastsætte bestemmelser om anvendelse af lods.

Grænsen imellem de to lovgivningsområder drages således, at generelle bestemmelser om lodspligt reguleres efter lodsloven. Lodslovgivningen indeholder således bl.a. bestemmelser, der indebærer lodspligt for olie- og kemikalieskibe, der anløber danske havne. Lokale sejladsforskrifter, der foreskriver benyttelse af lods for lokale farvandsområder eller anløb af individuelle havne, udstedes derimod efter lov om sikkerhed til søs.

2.5 Fjernelse af sejladshindringer

For så vidt angår flydende sejladshindringer henvises der til samarbejdsaftale om drivende skibe mv., hvoraf det fremgår, at Farvandsvæsenet skal levere oceanografiske data til bekæmpelse af flydende sejladshindringer.

For så vidt angår vrug, der er strandede, eller som ligger inden for en havns område, er der tale om færøsk særanliggende, jf. bilaget til hjemmestyreløven. Tilbage som rigsansliggende er alene vrug til søs. Farvandsvæsenet erindrer ikke at have haft sager om vrug til søs, der har været til fare eller gene for sejlads eller fiskeri, hvilket må antages at skyldes, at farvandene omkring Færøerne er så dybe, at vrug ikke medfører ulemper for sejlads eller fiskeri.

4. Beskrivelse af, hvorledes ordningen forventes at blive efter overtagelsen.

5. Sikkerheds- og forsvarspolitiske aspekter i forbindelse med overdragelsen.

Forsvarsministeriet har undersøgt i hvilket omfang, der vil være behov for - ud fra hensyn til rigets forsvars- og sikkerhedspolitiske interesser - at anføre særlige militære / sikkerhedspolitiske forbehold vedrørende søopmålingen, således at rigsmyndighederne efter en overdragelse af søopmålingen bevarer kompetencen for søopmåling og dens anvendelse i forhold til forsvarets sikkerhedsmæssige opgaver.

Forsvarsministeriet har efter en overdragelse af søopmålingen til Færøerne fortsat behov for løbende at være opdateret om de hydrografiske og hertil relaterede forhold i farvandene omkring Færøerne. Det bemærkes i denne forbindelse, at Danmark i NATO har tiltrådt STANAG 1171, der vedrører informationspligt om oceanografiske og hydrografiske forhold til en række militære oceanografiske centre i NATO.

Forsvarsministeriet skal derfor til enhver tid alene eller i samarbejde med andre nationer fortsat kunne gennemføre yderligere søopmåling og undersøgelser af havbunden samt oceanografiske forhold til forsvarsbrug med deraf følgende forbehold for videregivelse. Oplysninger vedrørende søopmåling mv. skal frit kunne udveksles med andre nationer i forbindelse med internationalt forsvarssamarbejde, herunder inden for NATO. I det omfang, der vil kunne opstå en mulig interessekonflikt i forbindelse med den praktiske tilrettelæggelse af henholdsvis færøske og forsvarrets aktiviteter vedrørende søopmåling mv., bør denne søges løst på forhånd.

Vedrørende en række øvrige forhold i forbindelse med søopmålingen finder Forsvarsministeriet, at der må indgås en samarbejdsaftale med det relevante færøske ministerium herom. De emner, der overordnet vil være relevante i en samarbejdsaftale er søgt opgjort i det følgende, idet det bemærkes, at der kan være behov for en koordinering i forhold til kort- og geodata-området under Miljøministeriet (Kort og Matrikelstyrelsen).

Forsvarsministeriet ønsker frit at kunne anvende alle relevante data – d.v.s. også sådanne, der indsamles ved færøsk foranstaltning – ved løsning af forsvars- og sikkerhedsmæssige opgaver. Arbejdsgruppen er enig om, at data indsamlet ved færøsk foranstaltning løbende videregives til Forsvarsministeriet. Tilsvarende videregives ikke-klassificerede data indsamlet ved dansk foranstaltning til den relevante færøske myndighed.

I aftalen bør indgå, at Færøerne er forpligtet til vederlagsfrit at videregive samtlige indsamlede informationer til Forsvarsministeriet, herunder søopmålingsdata, oceanografiske informationer, oplysninger om havbundsforhold samt yderligere informationer, som kan være af forsvarsmæssig interesse, og som tilvejebringes i forbindelse med Færøernes søopmålingsaktiviteter, og på tilsvarende vis vil Danmark være forpligtet til vederlagsfrit at videregive indsamlede ikke-klassificerede informationer til de færøske myndigheder. Det bør i samarbejdsaftalen konkretiseres, hvorledes samarbejdet og videregivelsen af oplysninger bør foregå, herunder i hvilket format det kan finde sted og om anvendelsen af de videregivne søopmålingsdata.

Samarbejdsaftalen bør endvidere omfatte det fremtidige samarbejde vedrørende internationale forhold for den del af søopmålingsopgaverne, der relaterer sig til det civile område.

6. Forslag til, hvorledes en færøsk overtagelse af fyrvæsenet, søopmålingen og lodsloven for det færøske område kan tilrettelægges, herunder vurdering af behovet for samarbejdsordninger mellem færøske og danske myndigheder.

6.1 Fyrvæsenet. Etablering og vedligeholdelse af navigationssystemer og afmærkning samt sagsbehandling vedrørende afmærkning og anlæg på søområdet

I Danmark administreres området af Farvandsvæsenet i henhold til § 8 i lov om sikkerhed til søs.

I forbindelse med færøsk overtagelse af området sikkerhed til søs er § 8 i den danske lovbekendtgørelse om sikkerhed til søs ikke overført til den færøske lagtingslov om sikkerhed til søs.

Området overføres i forbindelse med, at sagområder inden for Forsvarsministeriets ressort på søfartsområdet overføres til de færøske myndigheder.

6.2 Loran C

Loran C stationen i Ejde drives som en del af et nordvesteuropæisk Loran C system, NELS. Danmark har planlagt at trække sig ud af NELS samarbejdet, når den nuværende kontraktperiode ophører ved udgangen af 2005.

Der er enighed mellem Færøerne og Danmark om, at Loran C systemet ikke er nødvendigt for sikker besejling af det færøske farvandsområde. Efter færøsk ønske indgår Loran C derfor ikke i de videre drøftelser [om overtagelse af opgaver fra Forsvarsministeriets område](#).

Uanset at den internationale aftale om NELS udløber ved udgangen af 2005 - og ikke forventes forlænget, er der en mulighed for, at der kan være interesse i det nordvesteuropæiske område for at videreføre visse dele af systemet, herunder stationen i Ejde.

Spørgsmålet om eventuel fortsat drift af stationen efter 2005 vil blive drøftet med de øvrige lande i NELS samarbejdet, hvorefter de færøske myndigheder på sædvanlig vis vil blive inddraget.

6.3 Fyrstationer

Drift:

Driften af de færøske fyr har siden 1998 været lagt sammen med driften af Loran C stationen i Ejde. På grund af behovet for kontinuerlig vagt i forbindelse med Loran C driften har ”fyrkontoret” og ”fyrværkstedet” derfor været beliggende på Loran C stationen.

Der vil være behov for kontorfaciliteter til 2 mand med et antal reolmeter til ringbind, tegninger mv. Endvidere vil der være behov for værksteds- og lagerfaciliteter på ca. 50 m².

Ved Farvandsvæsenet i København opbevares tegninger vedrørende fyr på Færøerne. Tegningerne oversendes til ”fyrkontoret” på Færøerne og indgår i kontorets overlevering.

Ved overdragelsen vil fyrstationerne være forsynet med acetylgas nok frem til medio 2005, og der vil være tomme reserveflasker til samtlige stationer.

Farvandsvæsenet har udarbejdet en vedligeholdelsesplan for fyrene på Færøerne. Denne har været behandlet på arbejdsgruppens møder.

Personale:

~~De overordnede forhold vedrørende personalet i fyrvæsenet påregnes behandlet i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget til en samlet overtagelseslov:~~

Personalet i fyrvæsenet omfatter:

- 1 overenskomstansat maskinmester, tjenestested Ejde,
- 1 tjenestemandsansat fyrhåndværker, tjenestested i Torshavn,
- 1 tjenestemandsansat overfyrrasser, tjenestested Akraberg fyr,
- 1 tjenestemandsansat overfyrrasser, tjenestested Myggenæs fyr,
- 15 vederlagslønnede fyrrasser med tjenestested ved de forskellige fyr, de passer.

Maskinmesteren, fyrhåndværkeren og de to overfyrrasser har fra gammel tid rettigheder til at holde får på Akraberg, Nolsø og Myggenæs Fyr.

Adkomstrettigheder og øvrige kontraktforhold:

~~De overordnede forhold vedrørende fyrvæsenets ejendomme påregnes behandlet i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget til en samlet overtagelseslov:~~

Farvandsvæsenet ejer følgende fyrejendomme:

- Nolsø fyrstation
- Borin fyr
- Myggenæs fyrstation
- Akraberg fyrstation
- Slettenes fyrstation
- Strænder fyrstation
- Tofte fyrstation
- Hestø fyrstation
- Kadlur fyrstation
- Kalsø fyrstation
- Galgetange fyrstation
- Tverå forfyr

For de fyr, der ligger på lejet eller delvist lejet grund, indhenter Farvandsvæsenet grundejernes accept af kontraktovergang til landsstyret.

Følgende fyrstationer er beliggende på lejede arealer, hvor Farvandsvæsenet har fået tilladelse til at opføre fyr/afmærkning:

- Mjovanæs Fyr
- Store Dimon Fyr
- Tverå Bagfyr
- Slettenes fyr (solpaneler)

For de fyr, der er beliggende på områder, hvor Farvandsvæsenet ikke har registreret noget vedrørende ejerskab, leje eller brugsret, undersøger Farvandsvæsenet dels eventuelle registreringer om adkomstretten på Færøerne og dels, hvorvidt det er nødvendigt at få udarbejdet/oprettet en adkomstret.

Følgende fyrstationer har ingen skriftlig adkomstret:

Bispen Fyr
Fleserne Fyr
Fuglø Fyr
Gåsholm Fyr
Hoyvig-Holm Fyr
Lejnum Fyr
Lervig Fyr
Mulin Fyr
Porkere Næs Fyr
Torshavn Fyr
Velbestad Fyr

Med hensyn til Mulin fyr, som drives af Farvandsvæsenet for Sørvágur Kommune, og hvor Farvandsvæsenet ejer selve installationen foranlediger Farvandsvæsenet tillæg til kontrakten for accept af kontraktovergang til hjemmestyret.

Vedrørende fyrstation Galgetange, hvor et jordstykke på 8-10.000 m² udlejes til fyrpasseren, foranlediger Farvandsvæsenet udarbejdet kontraktændring, således at landsstyret kan indtræde i kontrakten på nuværende udlejningsbetingelser.

Farvandsvæsenet foranlediger udarbejdet tillæg til nuværende kontrakter med DMI vedrørende automatiske vejrstationer, således at landsstyret ved overførselen af fyrområdet indtræder i kontrakterne i stedet for Farvandsvæsenet.

DGPS-stationen i Tórshavn:

Der forefindes kontrakt mellem Farvandsvæsenet og Færøernes Kommando. Farvandsvæsenet foranlediger, at landstyret vil kunne indtræde i kontrakten i Farvandsvæsenets sted.

For radiofyrene Akraberg, Nolsø og Myggenæs, som drives i en samarbejdskontrakt med Statens Luftfartsvæsen, foranlediger Farvandsvæsenet udarbejdet tillæg til kontrakten, således at Landsstyret vil kunne indtræde i kontrakten i forbindelse med færøsk overtagelse af fyrområdet.

6.4 Nautiske publikationer

Den i den internationale søfartsorganisation (IMO) vedtagne konvention om Safety of Life at Sea (SOLAS) kapitel V – Sejladsens betryggelse – stiller en række krav til kyststaters iværksættelse af tiltag for at fremme sejladssikkerheden og forebygge ulykker til søs. Kravene er nævnt i kapitel V, regel 9.

Farvandsvæsenet udgiver i dag nedenstående nautiske publikationer:

- Efterretninger for Søfarende

- Afmærkning af danske farvande
- Tidevandstabeller
- Dansk Fyrliste

Udgivelsen af Nautiske publikationer overføres til en færøsk myndighed.

6.5 Vrag

Strandingsloven er overført til færøsk særanliggende. Tillæg til strandingsloven, hvor man i Danmark regulerer fjernelse af vrag til fare eller væsentlig gene for sejladsen, gælder ikke for Færøerne.

Strandede vrag og vrag i havneområder er allerede et færøsk særanliggende. Den resterende del af området vedrørende vrag, der i dag administreres efter retssædvane, overføres til færøsk særanliggende, som i det omfang, der bliver behov for regulering af området, udsteder de nødvendige retsfor skrifter.

I Danmark bliver området i dag hovedsageligt administreret i henhold til tillæg til strandingsloven.

6.6 IALA (International Association of Marine Aids to Navigation), medlemskab

For at koordinere afmærkningens karakteristika m.v. med andre lande er Danmark medlem af Den Internationale Fyr- og Afmærkningsorganisation, IALA. Jf. statutterne for organisationen kan "Færøernes fyrvæsen" indmelde sig i organisationen, hvis landsstyret finder det hensigtsmæssigt. Det årlige nationale medlemskabskontingent for Danmark er 10.228 Euro (ca. 76.000 kr.)

6.7 Søopmåling

Den søopmåling, der udføres for at sikre besejling af farvandene omkring Færøerne, overdrages til [landsstyret de færøske myndigheder](#).

Når færøske myndigheder lader foretage søopmåling, stilles data fra denne vederlagsfrit til rådighed for Farvandsvæsenet. Tilsvarende stilles data fra søopmåling, som forsvaret gennemfører som led i forsvars- og sikkerhedspolitik, vederlagsfrit til rådighed for landsstyret snarest muligt efter, at en eventuel klassifikation af data er hævet.

6.8 Lodstjeneste

Den nuværende danske lodslov er ikke sat i kraft for Færøerne.

Området overføres til de færøske myndigheder, som i det omfang, der bliver behov herfor, udsteder de nødvendige færøske retsfor skrifter for lodstjeneste.

[Østersølandene har vedtaget HELCOM-anbefaling nr. 23/3 af 6. marts 2002, hvorefter samtlige HELCOM-lande opfordres til at etablere et system, hvorefter der dels bliver givet orientering til skibe, som anløber landenes havne, om IMO-anbefalingerne, dels bliver givet orientering til Søværnets Operative Kommando om, hvorvidt skibene i de enkelte tilfælde efterlever anbefalingerne. Systemet forventes indført i Danmark dels ved ændring af bekendtgørelse om pligt](#)

til at anvende lods på dansk territorium og dels ved ændring af cirkulære om lodsvæsenet, d.v.s. at det påregnes iværksat ved anvendelse af lodslovingen.

Lodser foretager i dag indberetninger om bl.a. det lodsede skibs generelle tilstand. Loders indberetningspligt forventes i Danmark at blive udvidet til at omhandle væsentligt flere forhold, bl.a. med det formål at holde Søværnets Operative Kommando (samt andre relevante myndigheder) orienteret om, hvorvidt skibe, der gennemsejler danske farvande, efterlever IMO's anbefalinger om brug af lods. Det er hensigten, at Søværnets Operative Kommando - i de tilfælde hvor anbefalingerne ikke efterleves - skal kalde de pågældende skibe og henlede deres opmærksomhed på IMO's anbefalinger.

Færøske forskrifter vedrørende eventuel udvidet indberetningspligt på færøsk område vil umiddelbart kunne udstedes fra færøsk side, når lodslovens område er overført.

7. Forslag til aftale i forbindelse med overdragelsen.

I det følgende tilstræbes medtaget elementer mulige samarbejdsaftaler vedrørende de af Forsvarsministeriets opgaver, der forventes overført til færøsk administration i tilknytning til den kommende overtagelseslov:

Behov for samarbejdsordninger mellem færøske og danske myndigheder

” Udkast til samarbejdsordning mellem Farvandsvæsenet og det færøske hjemmestyre om afklaring af praktiske spørgsmål i forbindelse med overdragelse af fyrvæsen ”

Fra de færøske myndigheders overtagelse af fyrvæsenet kan et samarbejde mellem Farvandsvæsenet og de færøske myndigheder omfatte følgende:

Rådgivning i forbindelse med fyrtekniske spørgsmål.

Rådgivning til udgivelse af nautiske publikationer.

Udgivelse af Efterretninger for Søfarende for det færøske område i en periode.

Videresendelse af IALA publikationer.

Rådgivning i forbindelse med sagsbehandling vedr. etablering og vedligeholdelse af navigationssystemer, afmærkning og anlæg på søområdet.

Aftalen revideres efter en periode.